

89 VALE-KUOLLEISTA.

Maamiehen Ystävä n:o 14 6.IV 1844

Valitettavasti kyllä meidänkin maassamme yhteisellä kansalla tahtoo tapana olla, että kylmään huoneeseen kuljettaa kuolleitansa kohta, kuin vaan henki heistä näyttää sammuneen, ja vieläpä kokevat jouduttaa heitä hautaankin niin pian kuin mahdollinen on. Tämän kokonaan hyljättävän tavan kautta saattaa kauhistavia kummia tapahtua, vaikkei sitä moni ota uskoaksensa, jos tuota selittäisikin. Kuinka helposti eikö muka heikkoin ihmisten silmä ja järki saata ehtyä ja luulla sitä kuolleeksi, joka ei kuollut olekan, ja kuin tämmönen vale-kuollut viedään kylmään huoneeseen, niin pitäähän siitä väkisekin henki lähtemän, vaikka olis saattanut virkua, jos lämpymässä olis saanut olla jonkun vuorokauenkan.

Tämän vahvistaa seuraavainenkin totinen tapaus, joka kerrotan Porkoon sanomissa. Uukuniemen pitäjässä Kummun kylässä asuvan talon miehen Olli Suutarisen 13 vuoden vanha tyttö Eva, joka jonkun ajan oli sairastanut, kuoli, niinkuin hänen vanhempansa ja muut läsnäolevaiset luulit, 10 päivänä viimeisessä Helmikuussa murkinan aikaan. Vanhan tavan jälkeen pestiin ja ummistettiin ruumis ja vietiin kohta riiheen. Mutta tulevana aamuna, kuin perhe oli askareitansa alkanut toimittaa, astui tyttö, jonka luultiin kuolleen, omin voiminsa tupaan. Kukapa tätä nyt ei olis säikähtänyt? Moni tuvassa oleva kiipeisi uunille ja mikä mihinkin pääsi. Yksin tytön isäkin, joka verkkoa kutoi, lymyisi pöydän päähän hätäytyneenä. Vaan kuin tämä kuolleista herännyt rupesi puhumaan ja kieltämään läsnä olevaisia häntä pelkäämästä, asettuivat he vähitellen tuosta ensimmäisestä hämmästyksestensä, koska ymmärsivät tytön totisesti elävän. Nyt kertoi tyttö, kuinka hän vale-kuolleena ollessansa oli tuntenut ja kuullut kaikki, mitä hänen ympärillensä tapahtui ja miten häntä valmistettiin ulokannettavaksi, niinkuin ainakin kuollutta; vaan ettei hän millään tavalla voinut ilmoittaa hengissä olevansa. Kun hän tässä surkiassa tilassa ollessansa pelkäisi joutuansa pakkaisen käsiin kuolemaan, niin on aivan arvattava, miten hänen mielensä tuli keviäksi tajutessansa, että häntä aivottiin kuljettaa riiheen, jossa tiesi toki jonkun lämpymän olevan. Täällä puoli yön aikaan asti oltuansa, virkui hän niin paljo, että hän pääsi liikkeeseen ja jaksoi matalaa saunaan, joka oli iltaisella kylpyä vasten lämmitetty. Hän odotti sitte saunassa, kunne perheen arvasi unestansa heränneen, ajatellen että, jos hän makuun aikana olis tupaan tullut, joku peljästyksissään olis saattanut häntä vahingoittaa ja kukaties kuoliaksi lyödä. Näin pääsi tämä tyttö parka sillä kerralla pakenemaan surkiata kuolemaa ja on aivan terve tänäkin päivänä.

Kyllä on aine uskoa, että moni ihminen, joka muutoin olis saattanut vielä kauan ehkä elää, on kuoleman uneen nukkunut vasta sitte kuin on viluun viety, ehkäpä vielä hautaankin upotettaissa muutamassa henki on ollut, vaikka kyllä kauhialta tuntuu. Toivottava oli sentähden, että Maamiehet peljästyksellä kokisivat, niin paljon kuin mahdollinen on, välttää tämmöistä surkiata murha-työtä; sillä murhaksi se kuitenkin on mainittava, josko hyvinkin tapahtunee tietämättömyyden taikka huolimattomuuden kautta. Tosin monessakin talossa, jossa kuolema käypi, on ainoastaan yksi tupa, ja vaikialta tuo taitaisi tuntua, että vuorokausi määriä pitää kuollutta samassa huoneessa, jossa elävät ihmiset asuvat. Mutta onhan toki tavallisesti huonommissakin taloissa ja mökinpaikoissa riihi taikka ainakin sauna, joita saattaa lämpimänä pitää; ja mikä estää tämmöiseen huoneeseen kuolleita panemasta, kuin

vaan kerran tavaksi maassamme tulis.

90 BLAND NEDSLÅENDE FÖRHÅLLANDEN I LANDETS INDUSTRIELA VERKSAMHET ...

Saima n:o 15 11.IV 1844

10 Bland nedslående förhållanden i landets industriela verksamhet är utan tvifvel ångfartygsrörelsens ringa framgång. Man kan väl vara öfvertygad, att vederbörande Direktioner med större sakkännedom betänkt omständigheternas kraf, än någon för företaget yttre betraktare det förmår. Likväl vill det synas som skulle någon missräkning skett, då det största af bolagen beslöt sig till att utrusta ännu ett fartyg på samma fot som de tvenne föregående, hvilkas turer ingalunda varit öfvermåttan vinstgifvande. Huru än härmed må förhålla sig, så vore det säkert en högst nedslående tilldragelse, om landet skulle förlora något af dessa fartyg.

20 Ångfartyget Murtajas med god behållning verkställda reseturer utåt södra kusten synas ju utpeka den väg, på hvilken kommunikationen lofvar blifva liflig. Konkurrens på denna farled skall säkert öka trafiken – om dermed förenas nedsättning i frakt och passagerareafgifter. Man anser kanske nedsättning icke bära sig med det utrymme fartygen ega. I afseende å passagerare är likväl ingenting lättare än att öka utrymmet. På hela den ifrågavarande farleden behöfver fartyget aldrig dröja öfver natten i sjön. – Sängplatser för passagerare äro därför temligen onödiga. Vill man nu också bibehålla dessa för de mest betalade passagerarnes bekvämlighet, så kunde ju dessutom väl 30 ett hundradetal platser för nedsatt pris upplåtas för pasagerare. Så drifves ångbåtsfart på floder öfverallt i verlden. Och den långsät landets södra kust kan väl icke anses annorlunda än en flodfart. I mindre grad gäller detta om farthen på vestra kusten. Men äfven om det blefve nödigt att för de resandes bekvämlighet anlägga värdshus på en eller annan punkt i skärgården, så skulle väl spekulanter lätt lockas.

Om något af de större ångfartygen är rätt lämpligt för varutransport, känne vi icke. Att kommunikationen derförutan icke kan upprätthållas, lärer väl vara afgjordt. Men om fartygen dertill äro lämplige, så kan väl intet vara önskligare, än att de män i landet, som pengar ega, 40 ville begagna konjunkturerna och till det nu utomordentligt låga priset uppköpa aktierna i Bolaget, hvarigenom fartygen helt och hållet blefve inhemsk egendom.

91 NU STUNDA ÅTER I KUOPIO PRÖFVANDE TIDER ...

Saima n:o 15 11.IV 1844

50 Nu stunda åter i Kuopio pröfvande tider för de älskande, de affärskötande, de processande, de nyhetshungrige och för Saima. Selnaste post har gjort en början med att pröfva alla dessas tålmod, och med hvarje vecka blir det nu allt värre och värre.

Åtskilliga rykten hafva här cirkulerat, anlända, som man påstår, med de från sista afgående postens forslande till Helsingfors och den öfriga södern återvändande Postbönderna. Det låter högst troligt, att